

AG-mötet i Tromsø 6—7/3 2019 referat slutlig version

Agenda

1. **Mötets öppnande**

Kati Tahvonen från Finska Gränsbevakningsväsendet öppnade mötet

2. **Val av ordförande:**

Kati Tahvonen utsågs att leda mötet i enlighet med gällande praxis

3. **Godkännande av dagordning :**

Dagordningen godkändes med följande tillägg.

Förslag att även ta med 50-års jubileum av avtalet till agendan (10.14).

Dokumentet om Graceprojektet tas upp under 10.2, alternativa bekämpningsmetoder istället för punkten om projekt.

Punkten 10.13, avrapportering från ad hoc gruppen genomförs före lunch.

Norge har tre presentationer, en under punkt 10.2 samt två om händelser under p 6. Övriga frågor.

4. **Information om mötet**

Praktisk information om mötet från Norge.

Frode Kjersem gav en presentation av Framsentret, där möteslokalen var belägen. Framsentret är ett forskningscenter för en mängd olika institutioner och myndigheter med ansvarsområden inom miljö, klimat, m.m i nordliga/arktiska geografiska områden. I Framsentret har även det permanenta sekretariatet för Arktiska Rådet etablerats.

Hilde Dolva, Kystverket, föredrog praktiska saker om möteslokaler samt måltider och besök på Polarsentret som är nabo med Framsentret.

5. **Plenums uppgifter till AG**

10. Arbetsgruppens uppgifter (se utskickad tabell från AG efter Plenum i Helsingfors 2018)

10.1 Framtidens kommunikationsmetoder (NO/ALLE)

Utbyte av driftprognoser bör ske vid kommande övningar och Sverige tar med det hem inför planeringen, primärt för Köpenhamnsövning väst 2019.

Ordförande informerade att det finns flera pågående projekt inom området gemensam lägesbild. Förslag att fortsatt följa utvecklingen samt att planera in i kommande övningar att utväxla någon bild/karta eller motsvarande som ett övningsmål.

10.2 Alternativa bekämpningsmetoder (NO/IS)

Finland informerade om utvecklingen inom Grace projektet sedan Plenum. Det finns 21

delrapporter på hemsidan <http://www.grace-oil-project.eu/en-US/> Bland annat finns rapporter om biodegradering och in-situ burning.

Slutkonferens för Grace genomförs i maj i Tallinn

Vidare informerade Finland om en konferens i Helsingfors 26-30 maj, SETAC 2019, med en del med fokus på oljebekämpning.

Norge gjorde en presentation om dispergering, bränning (in-situ burning), sorbenter och hybridoljor. (se även presentation i bilaga)

Norge har avsatt medel i budget för uppbyggnad av dispergeringskapacitet. Val av dispergeringsmedel ska göras med hänsyn till giftighetsgrad och andra kriterier som krävs för att vara godkända i Norge men som ändå ska fungera på vanliga oljetyper. Fartyget OV Ryvningen har försetts med tank för dispergeringsmedel och ska utrustas med spridarbommar som första steg.

Olje på vann 2019 ska testa in-situ burning på olika oljor som ett delmoment. Metoden testades redan förra gången men nu ska andra oljor samt brandlänsor testas.

Hybridoljeprojektet söker finansiering från DG Echo för genomförande.

Norge önskar att genomföra ett enklare test med Sorbenter, men etablerade testmetoder efterlyses.

Sverige kan ha något att bidra med avseende testmetoder från senaste upphandlingen av absorptionslänsor. Sverige delar informationen via sekreteraren.

Kan vara ett förslag för ett möjligt projekt inför 50-årsjubileet att ta fram testmetoder för sorbenter att söka finansiering för från Nordiska Ministerrådet

10.3 Manualen (SEKR. & ALLE)

Finlands plus Ålands ändringar samt ändringar sedan tidigare om oljeprovtagning läggs in i manualen av sekreteraren efter en sista koll på texterna av ansvariga

Danmark kommer att uppdatera sina uppgifter i närtid också bl.a med de nya e-postadresserna

Island ska uppdatera manualen enligt tidigare (kommer från Helgi)

Sverige vill flytta SITREP mallen i bilagan från "övningar" till "operativ samverkan" där den är mera logisk att ha. AG var eniga om att flytta bilagan.

Sverige tog upp frågan om rapportering från flygövervakning som det framställs i manualen då det kan medföra dubbelarbete. Finland anser det finns en fördel med rapportering av flygstatistik via Köpenhamnsavtalet då det exempelvis ger möjlighet att få del av hur övervakningsstatistiken ser ut i Norge

Rutinmässiga flygningar sker idag, ibland under andra avtal men informationen delas på ett eller annat sätt. Det kan vara grund för att ändra i manualen ses över så den stämmer under 3.5

Frågan behöver tas mellan ländernas sakkunniga på flygövervakning. Sverige svarar för den här

delen av manualen och tar fram ett förslag efter att ha fått input från övriga länder.
Förslaget skickas till sekreteraren före sista april.

10.4 Hemsidan (SEKR. & ALLE)

Sekreteraren kontaktar Island via Sigridur för läget med uppdatering/modernisering av hemsidan. Drar arbetet ut på tiden måste rätt version av manual samt annan aktuell information göras enligt den nuvarande modellen. Sekreteraren följer upp.

10.5 Skeppsvrak med olja och farlig last (ALLE)

Info om HELCOM Submerged

Ingen ny information, återkommer till Plenum då nästa HELCOM Respons genomförs

Andre internationella aktörer?

Ingen information vid detta möte

Nationella åtgärder?

Finland redovisade ett projekt lett av SYKE att tömma några vrak 2020 Gränsbevakningen samt marinen deltar i arbetet. Projektet pågår under tre år och är i uppstartsfasen. Start med ett enkelt objekt för att utveckla samverkan mellan statliga och privata kommersiella aktörer. Visionen är att skapa ett koncept som kan säljas och användas av andra länder. Mer information lämnas till Plenum

Norge: ubåtsvraket med last av kvicksilver ska utredas igen för att se om ny metod att bärga kan fungera eller om övertäckning av vraket och förorenat område fortsatt är bästa alternativ.

Norge frågat om "ny metod" i Sverige för hantering av läckage från vraket Finnbirch utanför Öland. Sverige visade kort information om konceptet med upp och nervänd container som samlar upp läckaget som sedan pumpas upp till mindre plastcontainers.

10.6 Erfarenheter från olyckor/incidenter (ALLE) Förslag från ordförande vid AG 1 2018 att denna punkt kan skjutas till Plenum om det inte är av speciellt intresse ur att AG perspektiv

.

Norge berättade om kollisionen mellan fregatten Helge Ingstad och tankfartyget Sola utanför Bergen nära Sturaterminalen. Ett mindre utsläpp av diesel skedde i samband med kollisionen. Fregatten sjönk under räddningsarbetet och har nu bärgats samt tömts på merparten av oljan ombord men fortsatt mindre dieslutsläpp skedde under bärgningsaktionen. Oljan länsades in och togs till stor del upp med hjälp av ett Current Buster-system som fungerade fint.

Norge presenterade även en händelse med ett fiskefartyg, Northguider, vid Svalbard och utmaningarna med bristen på räddningsresurser så långt norrut.

Diesel tömdes till största delen med hjälp av småbåtar med små enkubikstankar som fylldes och

sedan pumpades över till ett Kystvaktfartyg, KV Svalbard, som deltog i operationen. Kystvaktfartyget har ingen tankkapacitet för upptagen olja så omhändertagen olja gick rätt ner i bränsletankarna för användning. Ovanligt med detta förfaringssätt men oljan från fiskebåten var väl dokumenterad avseende kvalitet och ursprung. Mängder av övrig lös övrig utrustning från haveristen togs om hand också för att så lite som möjligt skulle vara kvar som kan vara skadligt för miljön om fartyget skulle sjunka. SINTEF har tagit fram en rapport om eventuella miljöeffekter. Djupet precis utanför grundet fartyget står på uppgår till ca 400 m. Experter har bedömt att det är liten risk att fartyget pressas bort från grunden av is eller vågor och därför kommer bärgning av fartyget att ske först i augusti 2019 när såväl vädermässiga som miljömässiga förhållandena bedöms vara bäst för en lyckad operation. Finland och Sverige återkommer med händelser som skett till nästa Plenum

10.7 Olja i is (FI/ ALLE)

Finland informerade kort om nytt borstsystem till Turva som installeras för att förbättra förmågan att ta upp olja i is

10.8 Strategi för KBH

Strategin diskuterades och förslag till ändringar togs fram som bättre speglar AG syn på vad som omfattas. Se bilaga 2 Strategi till referat AG1 2019 som är grund för beslut på Plenum.

10.9 Olja i vattenpelaren

Inget nytt i sak, Finland påpekade dock att Grace projektet (p10.2) tar upp flera saker som har beröring med rubriken.

10.10 Beredskap för kemikalieolyckor (SE, DK, NO, ALLE)

Finland presenterade ChemSAR. Ett EU projekt (interreg) om räddning av människor från fartyg under kemförhållanden. Projektet har tagit fram 7 olika SOP (Standard Operating Procedure) samt lika många checklistor för insats under förhållanden med skadlig atmosfär. Det finns e-learning material samt databas utöver SOP och checklistor på nätet samt även en "handbook for Maritime SAR in HNS incidents"

Länk till projektet: <http://blogit.utu.fi/chemsar/>

Danmark informerade om arbetet lett av REMPEC med en gemensam HNS manual (EU projekt) Saken följs upp då flera av parterna i både Köpenhamnsavtalet, HELCOM och Bonnavalet deltar i projektet och läget avrapporteras vid nästa Plenum

Norge informerade om en CBRNE konferens som DSB organiserar 24-25 april, tema - normalisering efter en händelse.

Mer information samt anmälan via: <https://www.dsb.no/kurs-og-konferanser/andre/ny-sidecbrne-konferansen-2019/>

10.11 SSN/CECIS +alarmeringsrutiner/rapporteringsrutiner (ALLE)

Danmark informerade att kallelse till ett första möte med EMSA och en arbetsgrupp med god representation från Köpenhamnsavtalet och Skandinavien i övrigt för att göra systemet mer funktionella ur ett användarperspektiv. Arbetet i gruppen planeras pågå under juni till december för att resultat av arbetet sedan tas upp till beslut under 2020. EMSA och DG Echo har tagit beslut på att man ska kunna använda skarp miljö i stället för träningsmiljö i SSN för alarmering, vilket är glädjande

Kommande Balex Delta som Danmark arrangerar kommer att nyttja skarp miljö för alarmeringsövningen

Arbetsgruppens konklusioner och resultat avrapporteras vid Plenum, primärt av Norge annars via någon som deltar i gruppen.

10.12 KBH övningar (ALLE)

Länderna informerar om genomförda övningar

Sverige kommer att informera Plenum om årets övningar som genomförs i september 2019

AG går igenom rapporter från alarmeringsövningarna i november och januari samt förbereder "lessons learned" och utarbetar eventuella utvecklingsförslag till PLENUM

Sekreteraren gick igenom utfallet av alarmeringsövningarna under november 2018 samt januari 2019. AG konstaterade att sättet dessa övningar genomförs på för närvarande är mer att likna vid ett kommunikationstest än övning och egentligen inte tillför något ur träningsynpunkt för operatörerna.

Norges förslag till förändring av alarmeringsövningar (dokument 10.12.1) diskuterades och det är ett gott förslag men AG bör avvakta EMSA gruppens (10.11) resultat då det är så nära i tid.

Enighet att förändringar behövs för att göra alarmeringsövningarna bättre.

En annan möjlighet är att använda de båda operativa årliga övningarna och genomföra fullskaliga alarmeringsövningar och öva hela POLREP kedjan i samband med dessa och därutöver enbart ha ett kommunikationstest vid annat tillfälle, förslagsvis under tiden november – januari).

Årets Köpenhamnsövningar som genomförs under veckorna 38 och 39 i Sverige är under planering och man ska ta fasta på vad som kom fram vid den Köpenhamnsövning väst i Danmark 2018 samt alarmeringsdelen som nu diskuterats och även försöka få med delen för kommunikationsavdelningarna som beslutades om på föregående Plenum.

Även försök att dela någon form av situationsbild eller liknande mellan länder bör planeras för någon av övningarna.

Eventuellt bör Plenum få ett förslag att se om att tidpunkterna för övningarna kan flyttas till annan tid på året, om det är möjligt utan att det blir konflikter med andra övningar/fasta arrangemang.

Rapporteringsmallen för övningar ska användas och sparas i särskild mapp som finns på share

point för att samla erfarenheter som sedan kan användas vid planering av kommande övningar.

10.13 Claims management (SE/NO)

Ad Hoc gruppen (ev information)

Lill-Veronika Benjaminsen informerade om vad gruppen diskuterat vid sitt "back to back" möte Nordiska sjörättssamarbetet utgör en god grund men viss skillnad i tolkningar finns mellan länderna i samband med lagar och regler inom havs-och sjörättsliga frågor. Det nordiska samarbetet bidrar till att stärka statliga aktörers förmåga att ha en enig attityd gentemot motparterna vid domstolsförhandlingar.

Gruppen har delat information om intressanta fall från länderna. Bland annat ett fall på Island där erfarenheter från tidigare möte inom ad hoc gruppen underlättade för hur processen skulle drivas mot ägare/redare/försäkringsbolag. Även de norska händelserna som redovisats under 10.6 "olyckor och Incidenter" ovan har diskuterats ur ett legalt perspektiv. Händelsen med fregatten som kolliderade med tankfartyg är intressant ur perspektivet att staten är skadevållare men även kravställare

Finland föredragit ett fall som hållit på sedan 2011 och som passerat flera rättsinstanser och även tagits upp av EU. Avvaktar nu besked från Högsta Domstolen i Finland på definitiv tolkning av bland annat vad man som statlig myndighet kan göra mot annat lands fartyg på internationellt vatten.

Gruppen föreslår att det anordnas ett seminarium med Kystverket som värd till sommaren för att nå en bredare grupp och skapa samsyn och ökad kunskap inom sjörättssammanhang.

Planerade teman för seminariet: gällande konventioner, försäkringsfrågor (P&I), plus någon form av fördjupning genom "case study".

Interventionskonventionen är en intressant konvention att fortsätta diskutera i gruppen.

Kystverket har en vetenskaplig assistent vid "Nordisk institutt för sjörett" som utreder problemställningar runt detta nu. Uppgiften ska redovisas vid utgången av 2019.

Ägarbegreppet är ytterligare ett exempel som man pratat om som viktigt att kunna fastställa i samband med krav på skadevållare.

Planer finns på att försöka utveckla en samnordisk mall för "letter av undertaking" som ska lämnas till försäkringsbolag för synpunkter

Planer för mötet 2020 att ta fram samordnade villkor för att ta bort vrak efter olyckor, inte enbart gällande fartyg med oljor utan även se på det ur perspektivet att fartyg i sig alltid innehåller annat som är skadligt för miljön. Även vrakkonventionen ska ses närmare på Finland påpekade att en samsyn på sådana frågor ur ett nordiskt perspektiv kunde vara något att föra ut i resten av världen. Det kan kanske ett uppslag till ett juridiskt projekt att söka medel för hos Nordiska Ministerrådet till 50 årsjubileet.

Särskild rapport från mötet med ad hoc gruppen lämnas till kommande Plenum via sekreteraren för AG/Plenum

Ad hoc gruppen startades upp under 2013, och har därefter haft två möten. Det bör och ska utarbetas mandat för ad hoc gruppen.

Eventuell aktivitet i EMSA Claims Management-gruppen (NO)

inget nytt att rapportera

10.14 Projekt 50 årsfirande.

Fi har haft kontakt med Nordiska Ministerrådet om finansiering, max 60000 Euro per projekt ansökan april – juni, projektlängd ca 12 månader.

Finns även möjlighet att söka medel för kommunikationsprojekt (till jubileet) kan sökas under 2020 Finland föredrog ett antal ideer om möjliga projekt

Se bilaga 1 "projektförslag 50 år" från Finland

AG anser att många ideer är bra och värda att titta på igen för att utveckla och ha med i framtida ansökningar men det är kort om tid och ont om personella resurser för genomförande i det korta tidsperspektivet som omfattar årets ansökningar.

Utöver listan från Finland kan även kartläggning och erfarenheter samt testmetoder för Sorbenter möjligen vara grund för ett framtida projekt.

Vraktömningsproblematik från juridisk/legal synvinkel samt metodik kan vara ytterligare ett uppslag till projekt som ad hoc gruppen skulle kunna genomföra.

Danmark har för avsikt att genomföra en övning i samband med 50-årsdagen som omfattar alla KPH länderna (5-årsövning enligt strategin)

Det kan vara en ide att anordna ett seminarium back to back med övningen där medel söks hos NMR. Danmark flaggar dock för att man i nuläget inte har egen arbetskraft att genomföra några stora projekt eller arrangemang.

Sverige är värd för Plenum under jubileumsåret 2021 och Danmark är ordförandeland så hur och var jubileet ska ske är oklart i dagsläget.

Finland anser att AG för ad hoc gruppen borde ansöka om bidrag för åtminstone något mindre projekt att redovisa i samband med jubileet.

Danmark påpekat att det är viktigt att finna ut vad NMR som också blir 50 år planerar för sin del och om det går att få någon samordning.

Ordförande kontaktar Havgruppen för att få mer information om NMR planering

Plenum får avgöra om i så fall vilken typ av projekt som medel ska sökas för

AG ska kolla i sina respektive länders arkiv (aviser och annat) om KPH avtalet. Resultat sänds in till sekreteraren som sammanställer till Plenum för ev beslut om "broschyr" till 50-årsjubileet.

Finland informerade kort om ett projekt, Oil Art. se dokument 10.14

10.15 artikel 5 :

I tidigare möten har frågan skjutits framåt då man ansett att användning av Eu systemen SSN/CECIS skulle lösa frågan och förslaget är därför att avvakta EMSA gruppen om SSN/CECIS Finland påpekade dock att det är oklart vad som avses och hur SSN/CECIS skulle kunna lösa problematiken under artikel 5 och NorBrit avtalet?

Deltagare i gruppen som jobbar med SSN/CECIS försöker se vidare på detta och återkomma med eventuell information.

6. Övriga frågor

Information från Inter-Secretariat Meeting i Lissabon februari 2019

Sekreteraren gav kort info om mötet samt även att info gavs om EPPR.

Danmark informerade om att EMSA deltar i en övning i Danmark med Shell under året. EMSAs utrustning kommer att rekvireras och det som är intressant är hur kostnaderna för detta skiljer sig från när ett land rekvirerar.

7. Nästa möte

Danmark vecka 43 tisdag–onsdag 22-23 oktober, i närheten av Köpenhamn med AG före Plenum på förmiddag dag 1 och Plenum från lunch dag 1 och framåt. Exakt plats meddelas inom kort.

Sekreteraren sänder ut informationen när det beslutats i Danmark.

8. Avslutning

Ordförande tackade Magnus Nyström från Finland för sitt stora engagemang och kloka synpunkter genom åren då det är hans sista möte med gruppen. AG delade till fullo synpunkterna och önskade Magnus lycka till framöver. Ordförande tackade även Norge för bra arrangemang, önskade alla en god resa hem och avslutade mötet.

Sekreterare

Bernt Stedt